9 Jaar, No. 131. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 6 November 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

(*Verschijnende driemalen in de week:* Dingsdag, Donderdag *en* Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 *cents de regel*,
behalve 35 cents zegel.

Onze lezers hebben in ons vorig nommer gezien, hoe demoedig de Regering het hoofd voor de fanatieke of gefanatiseerde meerderheid der Kamer gebogen en in de nieuw aangebodene ontwerpen voor het NEDERLANDSCH (!?!) wetboek van strafregt het PLACET DOOR STRAFBEPALINGEN GESTAAFD ingevoerd heeft. Wij hebben de gewaarwordingen geschetst, welke die voordragt in ons heeft doen ontstaan en de overtuiging erlangd, dat die door al de Catholijken gedeeld worden, welke wij over dit punt onderhouden hebben. Wij zouden nu moeten overgaan om het aangehaalde artikel en de volgende over dat onderwerp nader toe te lichten; doch alvorens daaraan te voldoen, is bij ons eene vraag opgerezen, welke wij eerst nog willen opperen en beschouwen. Wij achten het echter doelmatig ook de twee volgende artikelen van het voorgedragen strafwetboek mede te deelen, om onze lezers te doen zien, welk een zamenweefsel van drukkende bepalingen die artikelen behelzen.

« Art 39. De bedienaar van de godsdienst, die hetzij in de uitoefening zijner bediening of in eene openbare bijeenkomst, hetzij in zijne geestelijke betrekking, in eenig geschrift, onder welken naam of vorm ook uitgevaardigd, eenige berisping of afkeuring in het algemeen van de regering, of in het bijzonder van eenige daad van het openbaar gezag, van eene wet of wettelijke verordering zich heeft veroorloofd, wordt gestraft met correctionnele gevangenisstraf van twee maanden tot een jaar en geldboete van vijftig tot drie honderd gulden te zamen of afzonderlijk en wordt de vernietiging van het geschrift door den regter bevolen.

» Indien bij deze handeling opruijing tot het begaan van misdaad of wanbedrijf heeft plaats gehad, zijn de bepalingen van den Ziten Titel van het IIe Boek daarop toepasselijk.

» Art. 40. Bedienaren van de godsdienst die, ten einde de regering te noodzaken om aan vorderingen of verlangens te voldoen, zamenspannen om hunne kerkelijke bediening neder te leggen, de uitoefening hunner herderlijke pligten te staken of die van openbare godsdienst te doen stilstaan, worden gestraft met correctionnele gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaren en geldboete van vijftig tot vijf honderd gulden te zamen of afzonderlijk.

» Art. 42. Onder de benaming van bedienaren van de godsdienst worden in dit wetboek begrepen alle geestelijken, al dan niet het leeraarsambt uitoefenende, zonder onderscheid van rang en benaming, of tot welke godsdienstige gezindheid, kerk, gemeente of genootschap zij behooren. »

Ziedaar dus de bepalingen, welke in het strafwetboek over de geestelijkheid worden ingesteld. Men ziet al dadelijk hoe wonderwel zij stroken met het Hoofdstuk VI der grondwet, hetwelk over de godsdienst handelt.

Maar wat blijft ons, Catholijken, in deze omstandigheden te doen? Moeten de burgers van Nederland, die Catholijk zijn, die bepalingen zoo maar zorgeloos en ongemoeid laten doorgaan en zich alzoo stilzwijgend daaraan onderwerpen, haar door hun stilzwijgen goedkeuren en zich, als lammeren, de booijen om de handen laten slaan? Op die wijze zou aan den protestantschen sektenhaat zeer gemakkelijk gewonnen spel gegeven worden; de dominocratie zou in haren vuist lagchen en de slotsom zou zijn, dat men ons nog meer zou verachten, en zich geregtigd wanen, ons, die onze regten niet kennen, niet willen of niet kunnen handhaven, hoe langer zoo meer te verguizen en te vernederen. Zien wij niet dagelijks, hoe het protestantendom ijvert, vereeniging op vereeniging stapelt, voorstellen tot een *protestantsch verbond* openlijk in de dagbladen aankondigt en aanprijst, niet zoozeer om zich zelve staande te houden, te bevorderen en uit te breiden, maar met het kennelijk en ook niet verholen gehouden doel, om der Catholijke godsdienst en haren belijders den oorlog aan te doen. Nogmaals, nu die oorlog niet meer in geschriften, circulaires, brochures en woelingen gevoerd wordt, maar tot daden is overgeslagen, en wel door eene daad, welke de vrijheden en regten onzer dierbare godsdienst in het hart treft, moeten nu de Catholijken stilzitten?

Wat zullen de Catholijke vertegenwoordigers doen? Zullen zij, bij het onderzoek der wetsontwerpen in de afdeelingen, hunne bedenkingen mededeelen; zullen zij bij de openbare beraadslagingen, door kernachtige redevoeringen, die noodlottige bepalingen bestrijden; zullen zij tegen die ontwerpen stemmen en welligt aanteekening in het proces verbaal vragen dat zij niet tot het in stand brengen daarvan hebben medegewerkt? Dit alles zullen zij waarschijnlijk doen, maar hebben zij dan genoeg gedaan? Wij vreezen niet te antwoorden: neen! Op eene meer plegtstatige, meer afdoende wijze moeten zij, naar ons inzien, te werk gaan. Het geldt hier de belangen en regten van 1,200,000 Nederlanders, welke door die bepalingen worden aangerand en gekrenkt. Het stelsel, dat al de Leden der Tweede Kamer het Nederlandsche volk, en niet een gedeelte daarvan vertegenwoordigen, mag hier niet gelden; de protestantsche leden zijn het eerst begonnen met dat stelsel vaarwel te zeggen, door zich als kampioenen der protestantsche Kerk op te werpen en dus hunne roeping van vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk uit het oog te verliezen; zij hebben de scheuring daargesteld en een afzonderlijk kamp opgerigt, waarom zouden de catholijke vertegenwoordigers ook hun afzonderlijk kamp niet oprigten? Wij hopen dus dat de Catholijke vertegenwoordigers eene hun waardige houding zullen aannemen. Ons voegt het niet hierover voor als nog verder uittewijden.

Het oog gevestigd houdende op hetgeen dezer dagen in Ierland plaats heeft, koesteren wij in ons binnenste een wensch, welken wij hier niet verder willen uiten, om ons van eene welligt zeer voorbarige tusschenkomst vrij te houden, en van de andere zijde alle gevaar voor ons en onze lezers van verijdelde verwachting te vermijden; overtuigd, anderzijds dat de geest van wijsheid doch van kracht tevens hierin niet achterwege zal blijven.

Eindelijk, ons, catholijke burgers, blijft een gewigtige pligt te vervullen over. Zoo ooit aanleiding tot eene krachtige demonstratie heeft bestaan is het thans. Het is de eerste openbare stap op het grondgebied der catholijke regten en vrijheden gezet; laten wij dien ongemoejd doen, wie zal dan de gevolgen bepalen? Een algemeen petitionnement is hier het eenig grondwettig, dus schuldeloos middel, wat overblijft; want, wij hebben het reeds verscheidene malen gezegd en herhalen het nogmaals: op den weg der wettelijke maatregelen om onze regten en vrijheden te handhaven zal men altijd op ons kunnen rekenen, en zullen wij ons in het eerste gelid scharen; maar alles wat naar materieel geweld, naar onwettigheid, naar wederspannigheid zweemt zal altijd in ons een onverzoenbaren vijand vinden. Op dan, Catholijken! Op dan, aanzienlijken onder ons, het voorbeeld gegeven! Petitien aan onzen geëerbiedigden Koning en aan de Regering, om de heillooze bepalingen van het aangeboden strafwetboek in te trekken; petitien aan de Tweede Kamer om die bepalingen te verwerpen, petitien aan de Eerste Kamer, om ingeval van aanneming in de Tweede Kamer, door verwerping de noodlottige gevolgen daarvan tegen te gaan. Petitien op zijn engelsch, al moeten zij op kruiwagens naar het Binnenhof vervoerd worden. Eene algemeene demonstratie is noodig; de aanzienlijken en

invloedhebbenden onder ons geven, het voorbeeld, en alles wat nog catholijk, ja wat nog liberaal is en genoemd wil worden, zal volgen. Geen twijfel of zoodanige demonstratie zal de dominocratie en hare dienaren vrees inboezemen en voor de gevolgen hunner roekelooze handelwijze doen terug deinzen; of zoo het al niet baten mogt, dan ten minste zal voor de gansche wereld en voor het nageslacht het bewijs aanwezig zijn, dat de Catholijken van Nederland, op hun goed regt en grondwettige vrijheden steunende, niet vrijwillig het juk van het hatend protestantisme hebben getorscht; dan zal tot in het verste nageslacht het bewijs aanwezig zijn, wat in de negentiende eeuw in Nederland, *de bakermat van vrijheid van godsdienst en geweten* heeft plaats gehad.

ITALIE.

ROME. De *Diario* behelst het volgend artikel, welks officieel karakter genoegzaam het doel en de strekking doet kennen.

»Onze Heilige Vader de Paus heeft met groote smart moeten zien, dat in onderscheidene nietofficieele dagbladen, welke te Rome en in den Staat uitgegeven worden, en voornamelijk in het nommer 39 van den *Contemporaneo*, van 25 september ll., men zich veroorlooft artikelen te plaatsen, welke, ofschoon met zeker mom bedekt, tot doel hebben om zelfs vreemde personen, wier godsdienstige beginselen onberispelijk zijn, door beleedigende aanteekeningen ten toon te stellen en daadzaken behelzen, geschikt om den haat tegen de Catholijken op te wekken en in strijd met de wezenlijke staatkunde. Ofschoon het getal en de verscheidenheid der dagbladen genoegzaam zijn om te verklaren, hoe zoodanige artikelen de vermoeide aandacht der censoren kunnen ontgaan, verklaren wij niettemin uitdrukkelijk, dat daar die artikelen de weerklank niet van het gouvernement noch der staatkunde der pauselijke regering, veel minder van die van het Opperhoofd der Kerk zijn, Zijne Heiligheid dezelve hoogelijk afkeurt. Terwijl Z. H. tevens ten dezen opzigte de naleving der wet zal voorschrijven, wil zij dat die artikelen niet anders zullen beschouwd worden, dan als de vrucht van bijzondere utopiën, welke aan de waakzaamheid der censuur ontsnappen.

— De Paus heeft zijne buste, door eene der beste kunstenaars van Rome uit marmer gehouwen, aan de dames van den Goeden Herder van Angers, te Imola gevestigd; ten geschenke gegeven, om haar een bewijs te geven der bijzondere achting, welke hij aan hare verdiensten en aan de gewigtige weldaden welke zij der maatschappij bewijzen, hetzij door afgedwaalde vrouwen op het pad der deugd te brengen, of jonge meisjes, welke zij voor niets opvoeden en tot goede huismoeders vormen, van de ondeugd te behoeden toedraagt. Te Rome zijn ook twee kloosters dier orde, welke de bijzondere bescherming van den H. Vader genieten, terwijl de Propaganda insgelijks dat van Tripoli, bestemd om zich bijzonderlijk met het vrijkoopen van jonge negers en slaven bezig te houden, beschermt.

AMERIKA.

Brieven uit Washington van den 15 october melden, dat alles zich tot een hevigen strijd gereed maakt voor de verkiezing van een president. Het gedeelte der whig partij, door Daniel Webster vertegenwoordigd, stelt alles in het werk om de herkiezing van den heer Polk tegen te gaan en het tegenwoordig kabinet omver te werpen, uithoofde van den oorlog tegen Mexiko. Zij verstoot insgelijks den generaal Taylor als kandidaat tot het voorzitterschap, en naar allen schijn zal zij als kandidaat voorstellen de heeren Clay, Webster of den regter Mac-Clean. Wat de democraten betreft, deze zullen hunne stem aan den generaal Taylor geven.

ZWITSERLAND.

De tijdingen uit Zwitserland zijn zeer gewigtig. Het *Journal des Débats* behelst daarover de uitvoerigste berigten, te uitvoerig om ze in ons blad geheel over te nemen; wij zullen echter trachten den hoofdzakelijken inhoud zoo duidelijk mogelijk mede te deelen.

In den avond van den 27 hebben, op uitnoodiging van den heer Sarrasin, afgevaardigde van Bazelstad, om eene vriendschappelijke bijeenkomst tusschen de gedeputeerden van den Sonderbund en die der meerderheid te houden, de heeren Bernard Meyer, Fournier, Bossard en Muller zich naar de aangewezene plaats begeven, alwaar ook de heeren Naeff (van St. Gallen) en Boeschenstein (van Schaffhausen) kwamen. De heer Naeff stelde voor, de kwestie der Jesuiten aan den Paus te onderwerpen. De heer Bernard Meyer verklaarde hieraan bereidwillig zijne toestemming te geven, indien men tegelijk de kwestie der kloosters aan de beslissing van den Paus onderwierp. Beide partijen, de mogelijkheid inziende, om op die grondslagen te onderhandelen, kwamen overeen de verdaging van de zitting tot den 29 te vragen, ten einde den volgenden dag, den 28, eene vriendschappelijke bijeenkomst onder de afgevaardigden der verschillende opiniën te houden.

Des anderendaags begaven zich de gedeputeerden der zeven kantons naar die bijeenkomst en zagen spoedig ook de heeren Naeff, Munzinger, Furrer en Kern komen, doch alleen deze. De heer Bernard Meyer herhaalde het voorstel van den vorigen dag, doch de heer Munzinger bemerkte dat de arbitrage van den Paus wel door de catholijken kon aangenomen worden, maar dat de meeste Staten der meerderheid tot de protestantsche godsdienst behooren. De heer Furrer liet daarop dadelijk volgen, dat de meerderheid alleen tot de volgende schikking konde toetreden, namelijk dat de zeven kantons eene deputatie naar den Paus zouden zenden om hem de terugroeping der Jesuiten te vragen. De heer Bernard Meyer antwoordde dat dit voorstel niets anders inhield dan de eenvoudige wegzending der Jesuiten en dat zoo Lucern daartoe wilde overgaan, het de toestemming van den Paus niet noodig had. Tevens vroeg hij welke waarborgen aan de zeven kantons, voor hunne bedreigde onafhankelijkheid zouden verleend worden, indien zij tot het wegzenden der Jesuiten overgingen? Deze vraag bleef onbeantwoord.

Toen heeft de heer Meyer duidelijk zijne voorstellen gedaan: namelijk om het voorstel van Zug als grondslag, maar niet als *ultimatum* der onderhandelingen te nemen, op voorwaarde dat men van beide zijden ontwapenen zoude. De duidelijkheid dier taal bragt de radikalen in groote verlegenheid. De heer Furrer verklaarde die voorwaarde van ontwapening onaannemelijk en besloot met te zeggen dat hij en zijne mede-afgevaardigden niet gekomen waren om voorwaarden te stellen of aan te nemen, maar om te hooren welke voorwaarden men hun voor te stellen had. Hierop antwoordde de heer Meyer: « Er blijft ons niets over dan ons te verwijderen, uw plan is te blijkbaar, dan dat wij ons daaraan medepligtig zouden maken; gij antwoordt op niets, gij verbindt u tot niets; gij wilt slechts door deze onderhandelingen de zaak op de lange baan schuiven om den tijd te winnen tot het bijeenbrengen uwer strijdkrachten; dit geschied zijnde zult gij komen, om ons te verpletteren. Wij kunnen dat spel niet aannemen. » Allen stonden op. De heer de Calame, afgevaardigde van Neuburg, zoo aangedaan dat hij bijna niet spreken kon, drukte de hand van den heer Meyer en zeide: « Het is maar al te duidelijk, zij willen geene toenadering! »

Des anderen daags begaven de afgevaardigden der zeven kantons zich naar den Landdag: ofschoon weinig hoop hebbende, vernieuwen zij hunne pogingen tot toenadering. De heer B. Meyer stelt eerst voor, dat men van beide zijden de wapens zou nederleggen, om in onderhandeling te treden: dit voorstel wordt door de Twaalf verworpen.

Daarop heeft dezelfde afgevaardigde eene nota nedergelegd, behelzende het voorstel, reeds door Zug gedaan en door de afgevaardigden der zeven kantons onderteekend. De heer Bossard verklaart in hunnen naam, dat dit voorstel geen *ultimatum* maar slechts een grondslag der onderhandelingen was.

Doch ook dit voorstel werd door de Twaalf verworpen. Terwijl de heer B. Meyer sprak en God tot getuige nam van den vurigen wensch der zeven kantons, om de plaag des burgeroorlogs van het vaderland af te weren, werd hij door een afgevaardigde met eene grove en beleedigende uitroeping in de rede gevallen. Hij beklaagde zich daarover en vroeg, dat de gedeputeerde die hem beleedigd had, tot de orde zou teruggeroepen worden; voor die terugroeping stemden alleen de Zeven, Neuburg en Appenzell-*extra-muros*. Bazelstad onthield zich.

Ziende dat al hunne pogingen ijdel waren, hebben de gedeputeerden der zeven kantons, bij monde van dien van Lucern, voorlezing gedaan van eene plegtige verklaring. In dat stuk gronden zij het gedrag, dat zij thans volgen zullen, op de onwedersprekelijkste daadzaken; zij bewijzen klaarblijkelijk, dat de meerderheid reeds den oorlog aan de zeven kantons verklaard heeft. Zij herinneren aan al de pogingen van toenadering, vruchteloos door hen beproefd; aan het voorstel van Zug als grondslag der te voeren onderhandelingen; om de kwestie der jesuiten aan de uitspraak van het algemeen geacht Opperhoofd der Kerk te onderwerpen; aan de vraag als bewijs der opregte liefde voor den vrede, van eene wederzijdsche ontwapening en eene vriendschappelijke bijeenkomst tot het onderhandelen van den vrede. Al deze voorstellen, zeggen de gedeputeerden, zelfs het laatste zijn verworpen geworden. Het is dus duidelijk, dat men geene vreedzame, voor beide partijen eervolle ontknooping wil en dat men die ontknooping langs den bloedigen weg zoekt. »

Met deze verklaring legt de heer Meyer een manifest neder, waarna hij opstaat en door de gedeputeerden der zeven kantons gevolgd, onmiddellijk de zaal verlaat. De radikalen houden zich alsof zij dit tooneel met onverschilligheid aanzien. « Goede reis! » riep de heer Druey, afgevaardigde van Waadt hun toe.

De voorzitter haast zich, met de loopende zaken voort te gaan.

De gedeputeerden der zeven kantons hebben den 29, ten twee ure des namiddags Bern verlaten; zij zijn openlijk in hunne rijtuigen vertrokken, met hunne deurwaarders, die de kleuren hunner kantons droegen. Eene menigte volk was voor de woning der gedeputeerden van den Sonderbund vergaderd om hen te zien vertrekken; onder die menigte heerschte aandoening, bezorgdheid en droefheid, maar geen enkele kreet is geslaakt.

— Het wetgevend lichaam van Neuburg is den 27 vergaderd geweest en heeft met 73 tegen 12 stemmen besloten, dat de troepen van het kanton niet tegen den Sonderbund zouden optrekken. De *Helvetie* zegt dat toen de heer de Calame zich bij den heer Ochsenbein begeven heeft, om hem met het besluit van zijn gouvernement bekend te maken, deze hem geantwoord heeft, dat zoo het contingent van Neuburg niet aan de oproeping voldeed het kanton onmiddellijk door radikale troepen zou bezet worden. De zaak is den 29 in den Landdag voorgebragt en naar de radikale commissie, die met al de zaken betrekkelijk den Sonderbund belast is, verzonden.

DUITSCHLAND.

De *Köln. Zeit.* verzekert, op geloof eener korrespondentie uit Weenen, dat het hertogdom Parma weldra met de Oostenrijksche Staten ingelijfd zal worden. Deze maatregel zou noodzakelijk geacht zijn, in de oogen van het kabinet van Weenen, om Oostenrijks stelling in Italie te versterken.

— De voorzitter van den Duitschen Bondsdag, de heer Munch Bellinghausen, is den 26 october te Carlsruhe aangekomen, om met het Badensch gouvernement over de zwitsersche zaken te onderhandelen. Beijeren, Wurtemberg en het groothertogdom hadden eerst gemeend niet te moeten voldoen aan de uitnoodiging van Oostenrijk, om troepen naar de Zwitsersche grenzen te zenden; doch het gerucht heeft zich verspreid, dat na de bijeenkomst van den heer Bellinghausen met den groothertog, deze er in toegestemd heeft eene demonstratie ten voordeele van den Sonderbund te doen. Wat Wurtemberg betreft, dit schijnt zich in het geheel niet met de zwitsersche zaken te willen bemoeijen en Beijeren is gebonden door de nieuwe politiek, welke het aan Lola Montes te danken heeft.

ENGELAND.

LONDEN 1 november. In den *Standard* leest men: De brieven welke uit de voornaamste fabrijksteden ontvangen worden, luiden hoogst ontmoedigend. De faillieten der huizen van den tweeden en derden rang nemen steeds toe. Onder anderen noemt men eenige huizen van Manchester en van Glascow, die den handel op Brazilie drijven.

— Een gedeelte van het eskader van den admiraal Napier zal op de kusten van Ierland overwinteren. Een schip en twee fregatten zijn van dat eskader afgezonden, om de standplaats in de Middellandsche zee te gaan versterken.

—De *Globe* meldt dat de oudste zoon van den heer Norton, vermoedelijk erfgenaam van den titel van baron Grantley, op eene reis naar Parijs het catholijk geloof omhelsd heeft.

Nog andere bekeeringen worden door engelsche bladen medegedeeld.

Ll. donderdag, zegt een dagblad van Londen, zijn de heer en mevrouw Burns, van Portmanstreet, met hun geheele huisgezin, in de spaansche kapel, door den rev. William Hunt, in de catholijke Kerk opgenomen.

De rev. ..., ... der presbyteriaansche kerk, van de sekte van den rev. Irving, heeft zijne dwalingen afgezworen en is in den schoot der Kerk opgenomen.

De heer en mejufvrouw Richards, van Southampton, hebben insgelijks het protestantismus verlaten, om de eenheid in de Kerk van Christus te omhelzen. Men meldt ook de bekeering van den rev. S. S. Wilson, voormalig herder der onafhankelijke congregatie van Hants en van den heer William T. Gordon, van de Christuskerk te Oxford. Deze laatste heeft den 15 in het kollegie van den H. Gregorius van Downside zijne afzwering gedaan.

— Eene korrespondentie uit Dublin beweert dat het Parlement in de aanstaande zitting een wetsontwerp zal ontvangen over de regten der pachters. Men weet dat deze maatregel sedert jaren door de bevolking van Ierland verlangd wordt en dat eene commissie door graaf Devon voorgezeten, een langdurig onderzoek en een uitgebreid verslag gedaan heeft over de kwestie der betrekkingen tusschen de eigenaren en de pachters van dat land.

SPANJE.

MADRID, 28 october. De ministerraad houdt zich ernstig bezig met de zamenstelling van het personeel van het paleis. Men gelooft dat de markies de Miraflores tot Majordomo zal benoemd worden en deze betrekking tegelijk met die van intendant van het paleis zal waarnemen.

— ... zegt dat het gouvernement depeches van den generaal Concha ontvangen heeft; deze roept de aandacht van het ministerie op den bedenkelijken staat van Katalonie en de uitbreiding der factien aldaar.

— Men leest in *El Popular*, Men verhaalt wonderen zaken welke op het paleis voorgevallen zijn gedurende het droevig tijdvak hetwelk verloopen is; men spreekt van openbaringen of liever bekentenissen van misstappen, welke niet ter kennis van het publiek mogen gebragt worden.

— Men verzekert dat de ambassade van Londen kennelijk aan den generaal Espartero aangeboden is, doch men weet nog niet, of deze die betrekking aangenomen heeft.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 november. Een brief uit Turyn meldt dat koning Karel-Albert ziek is; hij heeft eenige dagen het bed moeten houden. Vier achtervolgende aderlatingen hebben eene merkbare beterschap in zijnen toestand doen ontstaan.

— Uit Toulon schrijft men van den 27 october. Eenige officieren zijn door de pauselijke regering naar Frankrijk gezonden, om wapens te koopen. Die officieren zijn in onze stad gekomen met een bevel van den minister van oorlog aan den directeur der artillerie, om hun 15,000 geweren uit het arsenaal af te geven.

De stoomboot *le Tonnerre* zal, naar men verzekert, de 15,000 geweren, uit het arsenaal van Toulon getrokken en bestemd voor de wapening der burgerwacht in de Pauselijke Staten, naar Civita-Vecchia vervoeren.

Er zou ook sprake zijn om aan de pauselijke regering eenige stukken geschut af te staan.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 november. De leden der kamer van de Representanten en den Senaat hebben eenen oproepingsbrief ontvangen voor de opening der parlementaire zitting, welke den 9 november zal plaats hebben. Daarin wordt gezegd dat de koning in persoon de opening der kamers houden zal.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 5 November.

Door eene vriendelijke hand zijn wij in het bezit gesteld van het afschrift van eenen brief, door den eerw. heer H. van der Grinten (abusievelijk in een onzer vorige nommers *van der Grindt* genoemd) uit Batavia, onder dagteekening van den 27 augustus ll. aan zijne familie geschreven. Deze brief, de uitboezeming van innige familie-betrekkingen behelzende, is minder voor de publiciteit bestemd. Wij vinden daarin bevestigd hetgeen wij reeds, volgens onze particuliere correspondentie uit Batavia, omtrent de aankomst der overige zendelingen op Java vermeld hebben. Met een gevoel van innige blijdschap en geluk zagen wij den toon van innige tevredenheid, christelijke gelatenheid en bereidwillige zelfsopoffering, welke in dien brief heerscht en in ons de overtuiging bevestigt, dat God hen, die aan de uitbreiding zijner H. Dienst Vaderland, betrekkingen enz. verlaten, om daarvoor soms opofferingen, ontberingen en welligt nog erger in te oogsten, ter zijde blijft en met eenen ongekenden troost en moed vervult. (1)

— Bij koninklijk besluit van den 1 november 1847, n°. 61, is de gemeente Empel afgescheiden van de ontvangst der directe belastingen, en accijnsen te Rosmalen, en gevoegd bij die te Engelen c. a. zijnde daarbij voorts benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen:

te Rosmalen, Nuland en Geffen, de heer W. D. van Gogh, thans ontvanger te Engelen;

te Engelen, Bokhoven en Empel, de heer W. F. G. L. van Tengnagell de Raad, te 's Hertogenbosch;

Bij besluit van denzelfden dag, zijn benoemd tot ontvanger:

der directe belastingen en accijnsen, te Herpen c. a; jhr. F. J. J. van Rijckevorsel van Kessel, thans surnumerair der belastingen te 's Hertogenbosch;

der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, te Roosteren, (Limburg), de heer C. W. A. Essers, thans surnumerair der belastingen te Assen;

tot controleur bij 's Rijks belastingen, te Zuidbroek (Groningen), de heer P. C. Kooij, thans surnumerair der belastingen te Eindhoven.

verplaatst de controleurs van 's Rijks belastingen, A. J. Gutjé, van Eindhoven naar Grave, en W. G. Hofmann, van Grave naar Eindhoven.

— Naar men heden verzekert, staat de benoeming van den majoor C. van Rijneveld, luitenant kolonel chef van het wapen der artilerie in Neerlands Indie en van den kapitein Stenerwald, adjudant van Z. Exc. den minister van oorlog, tot majoor bij genoemd wapen, in verband met nog eene andere benoeming, wier bekendmaking spoedig volgen zou. Men wil namelijk, dat de generaal List, tegenwoordig minister van oorlog, tot opperbevelhebber van het Neerlandsch Indische leger zou zijn of worden benoemd. Dit vermoeden verdient echter nadere bevestiging.

(1) Wij achten het noodig op te merken, dat de hier aangehaalde brief niet dezelfde is, waarvan in het laatste nommer van *de Tijd* eenige uittreksels in voorkomen.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 3 November.

In de heden gehouden zitting heeft de commissie, belast om, vereenigd met eene commissie uit de Eerste Kamer, het door de Staten-Generaal vastgestelde adres van antwoord aan den Koning aan te bieden, bij monde van den heer van Nagell, omtrent de volvoering van de haar opgedragene taak verslag heeft uitgebragt.

Door den Voorzitter is aan de Vergadering kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot hare rapporteurs voor de wets-ontwerpen, houdende het IIde en IIIde boek van het Strafwetboek, verkozen zijn de heeren Uytwerf Sterling, van Panhuys, Schooneveld, Luzac en Duymaer van Twist; zijnde daarna de openbare zitting in comité generaal veranderd.

Zijn ingekomen:

1o. Een adres van de algemeene synodale commissie der Nederlandsche Hervormde kerk, houdende bedenkingen tegen het aangeboden ontwerp van wet tot ondersteuning der behoeftigen. — Wordt besloten het te verzenden aan de commissie tot verzoekschriften.

2o. Zes exemplaren, van een geschrift van den heer mr. van den Gheyn, vroeger regter van instructie in de voormalige regtbank van eersten aanleg te Nijmegen dat zijne verdediging bevat. — Wordt besloten een exemplaar in de boekerij te plaatsen en de overige in de onderscheidene afdeelingen ter inzage van de leden neder te leggen.

3o. Het vijfde stuk van den tegenwoordigen jaargang van de bijdragen tot de kennis der Nederlandsche kolonien. — Plaatsing in de boekerij.

Na het comité-generaal is de vergadering weder openbaar geworden en wordt door den Voorzitter alstoen voorgesteld, om op eene door den heer C. H. T. baron Nahuys, lid der Algemeene Rekenkamer, aan de Tweede Kamer gerigte missive, houdende aanmerkingen op het rapport der commissie voor de geloofsbrieven betrekkelijk de toelating van het nieuw verkozen lid der Kamer jhr. mr. Opperdoes Alewijn, over te gaan tot de orde van den dag, welk voorstel door de Vergadering aangenomen is. Een ingekomen wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der begrootingen van 1847, 1848 en 1849, ter zake van de uitgaven voortvloeijende uit de toepassing der wet van 29 nivose XIII jaar, is naar de afdeelingen verzonden.

LATERE BERIGTEN.

De troepen van den hertog van Modena zijn te Galliciano binnengetrokken; dit is in de districten, welke met Fivizzano door de tractaten zijn toegekeud. Deze omstandigheid heeft in Toskanen de gemoederen zeer in beweging gebragt.

Silezie is weder door overstroomingen van de Oder geteisterd; de aldaar aangerigte schade is zeer groot.

Het gerucht heeft zich den 3 te Parijs verspreid dat de heer Guizot aan den heer Bois-le-Comte, ambassadeur in Zwitserland, bevel gezonden heeft zijne reispassen te vragen en voorloopig met de geheele legatie naar Besançon te gaan verblijven.

Parmentier, die eene zoo droevige rol in het proces Teste Cubieres gespeeld heeft, is te Lure overleden.

De Baron d'Huart is eindelijk van zijnen post als gouverneur van de provincie Namen (Belgie) ontzet en vervangen door den Baron de Vrière, minister resident te Lissabon.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens; na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 25 jaren, overleed tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, na eene ziekte van weinige dagen, in den ouderdom van circa 52 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot *GERRIT VAN DORTMOND*, tijdig voorzien van de Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk. Wij staren hem weemoedig na; de Algoede sterke ons, om dit treffend verlies met christelijke onderwerping te dragen.

GERARDINA COUWENBERG
Wed. G. VAN DORTMOND.

Kaatsheuvel Gemeente *Loonopzand*
den 29 *October* 1847.

Eenige Kennisgeving.

*** Getrouwd

J. FRIS KOLKMAN
en
E. MASION.

Dordrecht, 3 *November* 1847.
Eenige Kennisgeving.

*** De VENDUMEESTER *VAN DONGEN*, zal op Vrijdag den Twaalfden November e. k., des voormiddags ten tien ure, in den Tuin genaamd *het Spaaike*, op den Vughterdijk alhier, publiek opveilen en verkoopen:

Eene zeer schoone Collectie

VERSCHILLENDE FRUITBOOMEN.

Allen daags bevorens voor een ieder te zien.

HEERLIJKHEID

VAN

BAARDWIJK.

De Verkooping dezer HEERLIJKHEID met alle derzelver Regten, geregtigheden en ruim 35 Bunders LAND, ten vorigen jare aangekondigd doch destijds opgeschort, zal als nu plaats hebben:

De Provisionele, den 18 November 1847, te *Baardwijk*, ten herberge van *ADRIANUS LOEFF*, en de definitieve, te *Waalwijk*, 8 dagen daarna, en dus den 25 November, ten huize van *G. DE HAAN*, beiden des namiddags ten 4 ure precies.

Nadere informatien zijn op *franco* aanvrage te bekomen bij den Notaris *J. H. SCHADD*, te *Waalwijk*.

*** AAN DE KALKBRUG TE *'s HERTOGENBOSCH*, is te bekomen

Beste Meelkalk,

goed voor den **Landbouw**, voor een civielen prijs.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

PUIK WEILANDEN,

behoorende tot de buitenlanden van den Polder

VAN

Zwartenberg,

Gelegen langs de Rivier de *Mark*
en de Leursche Haven

ONDER DE

Gemeente Etten en Leur,

PROVINCIE *NOORD-BRABAND.*

Het BESTUUR van den Polder van **Zwartenberg** voornoemd, zal ingevolge besluit van Stemgeregtigde Ingelanden en daarop verkregen goedkeuring van Heeren Gedeputeerde Staten van *Noord-Braband* in het openbaar veilen en verkoopen.

Circa 84 Bunders buitenlanden, behoorende aan gemelden Polder en gelegen als voor, in 35 Koopen.

De Zitdagen zullen gehouden worden in de herberg *den Eikelboom* te *Leur*, de eerste op *Donderdag den 25 November* 1847 en de tweede op *Donderdag den 9 December* daaraanvolgende, beide dagen des voormiddags juist om 9 ure.

Nadere onderrigting is te bekomen bij ieder der Leden en bij den Secretaris-Penningmeester van het Polderbestuur van Zwartenberg voornoemd; terwijl veertien dagen voor den 1sten Zitdag de noodige aanwijzing *in loco* zal te bekomen zijn, waartoe men zich vervoegen kan bij den Water-Molenaar HENDRIK HOONEN, in Zwartenberg.

Het Bestuur van den Polder van Zwartenberg,
R. A. LUIJKX, Vt.
Ter Ordonnancie van hetzelve,
De Secretaris-Penningmeester,
DE WOLF.

*** Een Ongehuwd **BOEKBINDER**, van de Roomsch-Catholijke Godsdienst, bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kunnende overleggen, kan tegen billijk loon vast werk bekomen. Adres met brieven letter R., bij den Uitgever dezes.

KONINKLIJK

GEOCTROOIJEERDE

MUURVERF,

De ondergeteekende berigt bij deze, dat hij volgens Contract met den Heer *R. H. VAN SOMEREN*, Fabrijkant van Verfwaren te *Rotterdam*, is

EENIG DEPOTHOUDER

der bovengenoemde

VERF,

voor

'S HERTOGENBOSCH

en

OMLIGGENDE STEDEN EN DORPEN

alsmede, dat de **Berigten** en alle **Inlichtingen** *gratis* bij hem te bekomen zijn.

Verzoeke de Brieven *franco*.

s Hertogenbosch den 20 *October*, 1847.

J. G. SCHULL.

MODES

EN

MANUFACTUREN.

Staelenberg Lemmens, heeft de eer Zijne Begunstigers en Stadgenooten langs deze bekend te maken, dat hij door voordeelige INKOOPEN; zoo te *Parijs* als elders, tot veel mindere Prijzen dan andere jaren, zal verkoopen; terwijl hij nog daar en boven eene extra korting van 5 % zal verleenen, aan diegenen welke boven de *f* 25.00, mits tegen *kontante betaling* koopen.

Hij is reeds in het bezit van eene groote partij Fantaisie STOFFEN; zoo voor Dames ROBES als MANTELS, zeer prijswaardige *Fransche* MERINOSSEN, FLANELLEN, MOUSSELINNE LAINE, effen en gedrukte CASIMIR, DECOSSE SATINE en SOUTACHE enz., enz.

Zijden STOFFEN, effen, geschineerde en gedamasseerde, CEINTUUR LINTEN, DASSEN en ECHARPES, *Oost-Indische* FOULARDS, FICHUS, COLLIERS in SATIJN, VELOURS, CHENILLE, enz., enz., Lange en vierkante FLANELLEN en gebrocheerde OMSLAGDOEKEN, ECHARPES, enz. enz. Le PARFAIT SCHAL CACHEMIR BROCHÉ BREVETE, *Trois Schales en un.*

GLACÉ HANDSCHOENEN, van *PARISEAU, PRIVAT* en *PRIVILLES*, alle gebrevetteerd, enz.

BEURSEN Zijden, Stalen, Zilveren, Gouden en witten Perels, Paillette, Cantille, enz. Voor BORDUURWERKEN, Gespen, Haar- en Doekspelden, Garnituurs voor Beursen en Dames-Robes, enz., enz.

Fransche en *Engelsche* KATOENEN, effen en gesatineerde Gaas *Zwitsers* voor MEUBEL- en BEDGORDIJNEN; benevens DEPOT der nieuwste Stalen van Zijden en Wollen DAMASTEN voor MEUBELGORDIJNEN en BEHANGSEL-PAPIEREN.

BLOEM- en KERKVASEN.

Depôthouder der Koninklijke gebreveteerde PATENT-WASKAARSEN.

Depôthouder der PELTERIJEN, van het alom gerenomeerde Huis van den Heere *G. HASE* te *'s Hage*, welke Pelterijen, alleen dit jaar tot Inkoops-Prijzen *netto kontant* zullen verkocht worden.

NB. *De geperfectionneerde Mode gravures zullen op ontvangst bekend gemaakt worden.*

*** De Notaris *A. P. BOLSIUS* te *'s Bosch*, zal voor zijne principalen publiek

OPVEILEN EN VERKOOPEN.

Een HUIS en ERF, staande en gelegen te *'s Bosch* in de Vughterstraat, genaamd van ouds de *Ossenkop*, en later de *Lijnwaandskist*, gekwoteerd H. 323, N. H. 16, Kadaster Sectie G. No. 2268, groot 3 Roeden 51 Ellen; beleed door den heer *FRANÇOIS MARIE* en *REINIER BERBEN*.

Dit HUIS, bevat een VOOR- of WINKELHUIS, BINNEN-KAMER, ACHTERKAMERS met STOOKPLAATSEN en KASTEN, KEUKEN, KELDER, WEL- en REGENWATER POMPEN, PRIVAAT, BINNEN OPENPLAATS en LOODS, voorts, HANGKAMER en een BOVENHUIS, bestaande in twee BEHANGEN VOOR- en ACHTERKAMERS met ALCOVEN, KASTEN en STOOKPLAASEN, KEUKEN, en ruimen ZOLDER, met MEIDENKAMER.

Het BOVENHUIS is verhuurd tot 1o Aug. 1848, *voor f* 150 *'s jaars het BENEDENHUIS blijft bewoond door den eigenaar tot* 1o *Mei* 1848.

Deze verkoop zal geschieden te *'s Bosch* in het Koffijhuis de Plaats-Roijaal, bij *C. VERHASSELT*, provisioneel op Vrijdag den 12 November 1847, zullende op Vrijdag den 26 November daaraanvolgende de finale verkoop, telken dage des avonds ten 7 uren, plaats hebben.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Woensdag en Donderdag, 3 en 4 November.

ROGGE *f* 6.65, *f* 7.00 a *f* 7.50.
BOEKWEIT *f* 5.50 à *f* 6,50 *f* 7.15.
HAVER *f* 3,10 *f* 3,65.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad 31½ cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter *f* 0.84 a *f* 0.90.

Voor het Brood-District Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 5 November 1847 des middags ten 12 ure, 18½ cents de 2 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van vrijdag 5 November 1847 des morgens ten acht ure, op 28 cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-distrikt Uden, te rekenen van vrijdag den 5 November 1847, op 28 Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 7 Novemb. 1847, op 48 cents de 5 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 3 November.

Tarwe tot vorige prijzen met eenigen handel aan cons., 132, 135 p. Kubanka f 288, 300; 134 p. Mecklenb. f 355; 128, 129 p. Pools. f 382, 390.

Rogge in de vorige koersen bij partijen afgegeven; 116 p. Arch. f 186; 117 p. Petersb. f 185. In cons.; 117 p. Petersb. f 190; 125 p. Meckl. f 218.

Garst en Haver zonder handel.

Koolzaad in een doen, verkocht: Holsteins 60½ p.; op 9 vat in Nov. 64 p.

Lijnzaad in een doen; 113 p. Petersb. f 320.

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te Grave en van de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE				DIEZE TE 'S BOSCH.					
	BOVEN A.P.		GEWASSEN.	GEVALLEN.	BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN.	GEVALLEN.
Nov.	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
3	6	98	1	»	»	»	»	»	»	»
4	5	95	»	3	»	»	1	46	»	3
5	»	»	«	»	»	»	1	50	»	4
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 30 rehnb. voet 9 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY.